

Brussel, 30 juni 2023
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	9846/1/23 REV 1
nr. Comdoc.:	COM(2023) 620 final
Betreft:	AANBEVELING VAN DE RAAD over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Oostenrijk en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Oostenrijk

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde ontwerpaanbeveling van de Raad, die is gebaseerd op aanbeveling COM(2023) 620 final van de Commissie en is besproken door de Raad en de Europese Raad.

AANBEVELING VAN DE RAAD

van ...

over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Oostenrijk en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Oostenrijk

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid¹, en met name artikel 5, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

¹ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

- (1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad², waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester draagt de faciliteit bij tot economisch en inclusief herstel en de uitvoering van duurzame en groeibevorderende hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te stimuleren en om de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen. De maximale financiële bijdrage per lidstaat in het kader van de faciliteit is op 30 juni 2022 bijgewerkt, overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241.

² Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17).

- (2) Op 22 november 2022 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse duurzamegroei-analyse 2023 en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees Semester 2023 voor coördinatie van het economisch beleid. Op 23 maart 2023 heeft de Europese Raad zijn goedkeuring gehecht aan de prioriteiten van de jaarlijkse duurzamegroei-analyse 2023 die de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid als centrum hebben. Op 22 november 2022 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 ook het waarschuwingsmechanismeverslag 2023 aangenomen, waarin zij Oostenrijk niet heeft aangewezen als een van de lidstaten die door onevenwichtigheden geraakt kunnen zijn of het risico lopen daardoor geraakt te worden. Derhalve zou een diepgaande evaluatie niet nodig zijn. Op dezelfde datum heeft de Commissie ook een advies goedgekeurd over het ontwerp-begrotingsplan 2023 van Oostenrijk. De Commissie heeft ook een aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone goedgekeurd, alsook een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid 2023 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone³ ("aanbeveling over de eurozone 2023") aangenomen op 16 mei 2023 en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 13 maart 2023.
- (3) Hoewel de economieën in de Unie blijken te geven van opvallende veerkracht, blijft de geopolitieke context een negatief effect hebben. De economische en sociale beleidsagenda van de Unie, die resoluut achter Oekraïne staat, is erop gericht om op korte termijn de negatieve gevolgen van energieschokken voor zowel kwetsbare huishoudens als bedrijven te beperken en op middellange termijn de inspanningen met het oog op de verwezenlijking van de groene en de digitale transitie, de ondersteuning van duurzame en inclusieve groei, de bewaking van de macro-economische stabiliteit en de vergroting van de veerkracht vol te houden. De agenda is ook sterk gericht op het vergroten van het concurrentievermogen en de productiviteit van de Unie.

³ Aanbeveling van de Raad van 16 mei 2023 over het economisch beleid van de eurozone (PB C 180 van 23.5.2023, blz. 1).

- (4) Op 1 februari 2023 heeft de Commissie een mededeling uitgebracht met de titel "Een industrieel plan voor de Green Deal voor het nettonultijdperk" ("het industrieel plan voor de Green Deal"). Het doel van het industrieel plan voor de Green Deal is om het concurrentievermogen van de nettonulindustrie van de Unie te versterken en een snelle transitie naar klimaatneutraliteit te bevorderen. Het vormt een aanvulling op de lopende inspanningen in het kader van de Europese Green Deal en REPowerEU. Het heeft ook tot doel een omgeving te scheppen die gunstiger is voor het opschalen van de productiecapaciteit van de Unie voor de nettonultechnologieën en -producten die nodig zijn om de ambitieuze klimaatdoelstellingen van de Unie te halen, en voor het verzekeren van toegang tot relevante kritieke grondstoffen, onder meer door de sourcing ervan te diversifiëren, geologische hulpbronnen in de lidstaten naar behoren te exploiteren en grondstoffen zoveel mogelijk te recyclen. Het industrieel plan voor de Green Deal is gebaseerd op vier pijlers: een voorspelbaar en vereenvoudigd regelgevingsklimaat, versnelde toegang tot financiering, het verbeteren van vaardigheden, en open handel voor veerkrachtige toeleveringsketens. Op 16 maart 2023 heeft de Commissie nog een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", die is gestructureerd rond negen elkaar versterkende aanjagers, met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. In de mededeling worden beleidsprioriteiten vastgesteld die bedoeld zijn om actief te zorgen voor structurele verbeteringen, gerichte investeringen en regelgevingsmaatregelen voor het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn. Onderstaande aanbevelingen dragen bij tot de verwezenlijking van die prioriteiten.

- (5) In 2023 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen betrekking hebben op alle of een aanzienlijk deel van de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020 en 2022 blijven onverminderd relevant voor de herstel- en veerkrachtplannen die worden herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.
- (6) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad⁴ (de "REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de afhankelijkheid van de Unie van de invoer van Russische fossiele brandstoffen snel af te bouwen. Dit zal bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie vergroten. De REPowerEU-verordening stelt de lidstaten in staat een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toe te voegen aan hun nationale herstel- en veerkrachtplannen om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken. Die hervormingen en investeringen stimuleren ook het concurrentievermogen van de nettonulindustrie van de Unie zoals uiteengezet in het industrieel plan voor de Green Deal, en gaan in op de energiegerelateerde landspecifieke aanbevelingen die in 2022 en, indien van toepassing, in 2023 aan de lidstaten zijn gedaan. Met de REPowerEU-verordening wordt een nieuwe categorie ingevoerd van niet terug te betalen financiële steun die ter beschikking van de lidstaten wordt gesteld om nieuwe energiegerelateerde hervormingen en investeringen in het kader van hun herstel- en veerkrachtplannen te financieren.

⁴ Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1).

- (7) Op 8 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling aangenomen met richtsnoeren voor het begrotingsbeleid voor 2024 ("de mededeling van 8 maart 2023"), die erop gericht is de voorbereiding van de stabiliteits- en convergentieprogramma's van de lidstaten te ondersteunen en aldus de beleidscoördinatie te versterken. De Commissie heeft eraan herinnerd dat de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact eind 2023 wordt gedeactiveerd. Zij heeft verzocht om een begrotingsbeleid in 2023-2024 dat de houdbaarheid van de schuld op middellange termijn waarborgt en de potentiële groei op duurzame wijze verhoogt, en heeft de lidstaten verzocht in hun stabiliteits- en convergentieprogramma's 2023 uiteen te zetten hoe hun begrotingsplannen ervoor zullen zorgen dat de in het Verdrag vastgestelde referentiewaarde van 3 % van het bruto binnenlands product (bbp) wordt nageleefd en de schuld voortdurend op plausibele wijze wordt teruggedrongen, of dat de schuld op middellange termijn op een prudent niveau wordt gehouden. De Commissie heeft de lidstaten ook verzocht de nationale begrotingsmaatregelen die zijn ingevoerd om huishoudens en bedrijven te beschermen tegen de energieprijsschok, geleidelijk af te schaffen, te beginnen met de minst gerichte maatregelen. Zij heeft erop gewezen dat indien de steunmaatregelen zouden moeten worden verlengd vanwege hernieuwde druk van de energieprijzen, de lidstaten dergelijke maatregelen beter moeten richten op kwetsbare huishoudens en bedrijven. De Commissie heeft verklaard de begrotingsaanbevelingen te kwantificeren en te differentiëren en te formuleren op basis van de netto primaire uitgaven, zoals voorgesteld in haar mededeling van 9 november 2022 over een leidraad voor een hervorming van het EU-kader voor economische governance. Zij heeft aanbevolen dat alle lidstaten nationaal gefinancierde investeringen blijven beschermen en zorgen voor een doeltreffend gebruik van de faciliteit en andere Uniefondsen, met name in het licht van de doelstellingen met betrekking tot de groene en de digitale transitie en veerkracht. De Commissie heeft aangegeven dat zij de Raad zal voorstellen om in het voorjaar van 2024 op het tekort gebaseerde buitensporig-tekortprocedures in te stellen op basis van de begrotingsresultaten voor 2023, in overeenstemming met de bestaande wettelijke bepalingen.

- (8) Op 26 april 2023 heeft de Commissie wetgevingsvoorstellen ingediend om een omvattende hervorming van de Unieregels inzake economische governance door te voeren. De voorstellen moeten vooral de houdbaarheid van de overheidsschuld verbeteren en tegelijkertijd in alle lidstaten via hervormingen en investeringen duurzame en inclusieve groei bevorderen. Met deze voorstellen streeft de Commissie ernaar de nationale verantwoordelijkheid te vergroten, het kader te vereenvoudigen en de focus meer te leggen op de middellange termijn, in combinatie met doeltreffende en coherenter handhaving. Volgens de conclusies van de Raad van 14 maart 2023 over een leidraad voor een hervorming van het EU-kader voor economische governance is het de bedoeling om de wetgevingswerkzaamheden in 2023 af te ronden.
- (9) Op 30 april 2021 heeft Oostenrijk zijn nationale herstel- en veerkrachtplan bij de Commissie ingediend, overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241. Krachtens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de beoordelingsrichtsnoeren van bijlage V bij die verordening. Op 13 juli 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Oostenrijk⁵ vastgesteld. De tranches worden vrijgegeven mits de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 een besluit heeft vastgesteld waarin wordt verklaard dat Oostenrijk de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die in het uitvoeringsbesluit van de Raad zijn vastgelegd, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Onder bevredigende verwezenlijking wordt begrepen dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

⁵ ST 10159/2021 INIT; ST 10159/2021 COR 1; ST 10159/2021 ADD 1.

- (10) Oostenrijk heeft op 26 april 2023 zijn nationale hervormingsprogramma 2023 en stabiliteitsprogramma 2023 ingediend, overeenkomstig artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1466/97. Om met de onderlinge verbanden tussen beide programma's rekening te houden, zijn deze samen geëvalueerd. Overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 weerspiegelt het nationale hervormingsprogramma 2023 ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Oostenrijk over de vorderingen bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan.
- (11) Op 24 mei 2023 heeft de Commissie het landverslag 2023 voor Oostenrijk gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Oostenrijk heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2022 heeft aangenomen en werd de balans opgemaakt van de uitvoering door Oostenrijk van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de vooruitgang beoordeeld die Oostenrijk heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

- (12) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens daalde het overheidstekort van Oostenrijk van 5,8 % van het bbp in 2021 tot 3,2 % in 2022, terwijl de overheidsschuld daalde van 82,3 % van het bbp eind 2021 tot 78,4 % eind 2022. Op 24 mei 2023 heeft de Commissie een verslag uitgebracht op grond van artikel 126, lid 3, van het Verdrag. In dit verslag wordt de begrotingssituatie van Oostenrijk besproken, aangezien het overheidstekort in 2022 de in het Verdrag vastgestelde referentiewaarde van 3 % van het bbp overschreed. In het verslag wordt geconcludeerd dat aan het tekortcriterium was voldaan. In overeenstemming met haar mededeling van 8 maart 2023 heeft de Commissie niet voorgesteld om in het voorjaar van 2023 nieuwe buitensporigtekortprocedures in te leiden. De Commissie heeft vervolgens verklaard dat zij de Raad zou voorstellen om in het voorjaar van 2024 op het tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te stellen op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Oostenrijk moet hiermee rekening houden bij de uitvoering van zijn begroting voor 2023 en de voorbereiding van zijn ontwerpbegrotingsplan voor 2024.
- (13) Het overheidssaldo is beïnvloed door de budgettaire beleidsmaatregelen die zijn genomen om de economische en sociale gevolgen van de stijging van de energieprijzen te verzachten. In 2022 waren de inkomstenverlagende budgettaire beleidsmaatregelen onder andere het uitstellen van de invoering van een CO₂-prijs, de vermindering van de heffingen op energie en belastingaftrek voor pendelaars; terwijl de uitgavenverhogende budgettaire beleidsmaatregelen onder andere energiesubsidies voor bedrijven, het uitbetalen van forfaitaire bedragen aan huishoudens en rechtstreekse betalingen aan gepensioneerden omvatten. De kostprijs van deze maatregelen werd gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe belastingen op uitzonderlijke winsten van energieproducenten en -leveranciers. De Commissie raamt de nettobegrotingskosten van die maatregelen op 1,5 % van het bbp in 2022. Het overheidssaldo is ook beïnvloed door de budgettaire kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming van ontheemden uit Oekraïne, die in 2022 op 0,2 % van het bbp worden geraamd. Tegelijkertijd zijn de geraamde kosten van de tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis van 4,3 % van het bbp in 2021 gedaald tot 0,8 % van het bbp in 2022.

- (14) Op 18 juni 2021 heeft de Raad Oostenrijk aanbevolen⁶ om in 2022 een ondersteunende begrotingskoers te blijven varen, onder meer met behulp van de impuls die uitgaat van de faciliteit, en om nationaal gefinancierde investeringen in stand te houden.
- (15) Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers⁷ in 2022 ondersteunend, namelijk 2,8 % van het bbp, zoals aanbevolen door de Raad. Ook zoals aanbevolen door de Raad is Oostenrijk het herstel blijven ondersteunen met door de faciliteit gefinancierde investeringen. De met subsidies uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven bedroegen 0,2 % van het bbp in 2022 (0,2 % van het bbp in 2021). Nationaal gefinancierde investeringen zorgden voor een contractieve bijdrage van 0,1 procentpunt aan de begrotingskoers⁸. Oostenrijk heeft de nationaal gefinancierde investeringen dus niet in stand gehouden, hetgeen niet in overeenstemming is met de aanbeveling van de Raad. Tegelijkertijd heeft de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend nieuwe maatregelen aan de ontvangstenzijde) een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers geleverd van 1,8 procentpunten. Die aanzienlijke expansieve bijdrage omvatte het aanvullende effect van de genomen maatregelen om de economische en sociale gevolgen van de stijging van de energieprijzen te verzachten (bijkomende nettobegrotingskosten van 1,5 % van het bbp) plus de kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne (0,2 % van het bbp). Oostenrijk heeft de groei van de nationaal gefinancierde lopende uitgaven dus voldoende onder controle gehouden.

⁶ Aanbeveling van de Raad van 18 juni 2021 met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2021 van Oostenrijk (PB C 304 van 29.7.2021, blz. 93).

⁷ De begrotingskoers wordt gemeten als de verandering in de primaire uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde), met uitsluiting van tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis maar met inbegrip van uitgaven die worden gefinancierd met niet terug te betalen steun (subsidies) uit de faciliteit en andere Uniefondsen, ten opzichte van de potentiële groei op middellange termijn. Zie voor meer details Kader 1 in de statistische begrotingstabellen.

⁸ Verwacht wordt dat andere nationaal gefinancierde kapitaaluitgaven een expansieve bijdrage van 0,9 procentpunten van het bbp zullen leveren. Deze expansieve bijdrage is voornamelijk toe te schrijven aan de aankoop van een strategische gasreserve van ongeveer 0,8 % van het bbp.

- (16) Het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognose van het stabiliteitsprogramma 2023 ten grondslag ligt, komt overeen met de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie. De regering verwacht dat het reële bbp in 2023 met 0,3 % en in 2024 met 1,8 % zal groeien. Ter vergelijking: in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie wordt uitgegaan van een hogere groei van het reële bbp van 0,4 % in 2023 en een lager groeipercentage van het bbp van 1,6 % in 2024, voornamelijk als gevolg van een hogere bijdrage aan de groei van de particuliere consumptie in 2023 en een lagere bijdrage aan de groei van de overheidsconsumptie in 2024.
- (17) De regering verwacht in haar stabiliteitsprogramma 2023 dat het overheidstekort in 2023 stabiel zal blijven op 3,2 % van het bbp. Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 zal de overheidsschuldquote naar verwachting afnemen van 78,4 % eind 2022 tot 77,0 % eind 2023. In de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie wordt uitgegaan van een overheidstekort van 2,4 % van het bbp voor 2023. Dat is lager dan het tekort dat was voorspeld in het stabiliteitsprogramma 2023 en is hoofdzakelijk te wijten aan verschillen in de verwachtingen rond de gevolgen voor de begroting van enkele energiegerelateerde maatregelen, vooral wat betreft subsidies aan bedrijven. In de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie wordt uitgegaan van een lagere overheidsschuldquote, namelijk 75,4 % eind 2023. Het verschil is het gevolg van het verschil in het verwachte overheidstekort.

(18) Het overheidssaldo wordt in 2023 naar verwachting nog steeds beïnvloed door de maatregelen die zijn genomen om de economische en sociale gevolgen van de stijging van de energieprijzen te verzachten. Zij bestaan uit maatregelen die zijn verlengd vanaf 2022 (met name: een rem op de elektriciteitsprijs) en nieuwe maatregelen zoals een nieuwe regeling inzake energiesubsidies voor bedrijven. De kosten van deze maatregelen worden nog steeds deels gecompenseerd door belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers. Rekening houdend met deze inkomsten wordt in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie uitgegaan van nettobegrotingskosten van 1,8 % van het bbp in 2023⁹. De meeste maatregelen in 2023 lijken niet gericht te zijn op de kwetsbaarste huishoudens of bedrijven en houden de prijsprikkel om de vraag naar energie terug te dringen en de energie-efficiëntie te verhogen niet volledig in stand. Het bedrag aan gerichte steunmaatregelen waarmee bij de beoordeling van de naleving van Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022¹⁰ rekening moet worden gehouden, wordt in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie bijgevolg geraamd op 0,4 % van het bbp in 2023 (tegenover 0,2 % van het bbp in 2022). Tot slot zal het overheidssaldo voor 2023 naar verwachting profiteren van de geleidelijke afschaffing van de tijdelijke noodmaatregelen die verband houden met de COVID-19-crisis, die op 0,8 % van het bbp worden geraamd.

⁹ Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van de maatregelen, waaronder lopende ontvangsten en uitgaven en — indien relevant — kapitaaluitgaven.

¹⁰ Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma van Oostenrijk en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van Oostenrijk (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 162).

- (19) In zijn Aanbeveling van 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen dat Oostenrijk actie onderneemt om er in 2023 voor te zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in overeenstemming is met een algemeen neutrale beleidskoers¹¹, rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen, en aan mensen die Oekraïne ontvluchten. Oostenrijk moet klaarstaan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Oostenrijk is ook aanbevolen te voorzien in meer overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid, met inachtneming van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen.

¹¹ Op basis van de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie wordt de potentiële outputgroei op middellange termijn (tienjaarsgemiddelde) van Oostenrijk, die wordt gebruikt als maatstaf voor de begrotingskoers, geraamd op 8,6 % in nominale termen.

- (20) Voor 2023 wordt in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie uitgegaan van een contractieve begrotingskoers (+1,0 % van het bbp) in een context van hoge inflatie. Dit volgt op een expansieve begrotingskoers in 2022 (-2,8 % van het bbp). Verwacht wordt dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 een contractieve bijdrage van 0,3 procentpunten aan de begrotingskoers zal leveren. Dat omvat een toename van de kosten van de gerichte steunmaatregelen voor huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen met 0,2 % van het bbp. Kortom, de verwachte groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven is in overeenstemming met de Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. De met subsidies uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven zullen in 2023 naar verwachting 0,3 % van het bbp bedragen, terwijl nationaal gefinancierde investeringen naar verwachting een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers van 0,1 procentpunt zullen leveren. Oostenrijk is daarom van plan om via de faciliteit en andere Uniefondsen aanvullende investeringen te financieren, en zal naar verwachting de nationaal gefinancierde investeringen in stand houden¹². Oostenrijk is van plan overheidsinvesteringen voor de groene en de digitale transitie en voor energiezekerheid te financieren, zoals de deelname aan het belangrijke project van gemeenschappelijk Europees belang inzake micro-elektronica en connectiviteit, de digitalisering van kleine en middelgrote ondernemingen en het openbaar bestuur, en de vervanging van verwarmingssystemen, die deels worden gefinancierd uit de faciliteit en andere Uniefondsen.
- (21) Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 wordt verwacht dat het overheidstekort in 2024 zal dalen tot 1,6 % van het bbp. De daling in 2024 is vooral te danken aan de uitfasering van energiegerelateerde maatregelen. Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 zal de overheidsschuldquote eind 2024 naar verwachting dalen tot 75,1 %. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognose bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie uitgegaan van een overheidstekort van 1,3 % van het bbp in 2024. Dit is vergelijkbaar met het in het stabiliteitsprogramma 2023 voorspelde tekort. In de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie wordt uitgegaan van een lagere overheidsschuldquote, namelijk 73,3 % eind 2024.

¹² Verwacht wordt dat andere nationaal gefinancierde kapitaaluitgaven een contractieve bijdrage van 0,9 procentpunten van het bbp zullen leveren. Deze contractieve bijdrage is een gevolg van de aankoop van een strategische gasreserve in 2022.

- (22) Het stabiliteitsprogramma 2023 beoogt de uitfasering van bijna alle energiesteunmaatregelen in 2024 in de veronderstelling dat de energieprijzen zullen blijven dalen. De Commissie gaat ook uit van een bijna volledige uitfasering van de energiesteunmaatregelen (nettokostprijs van 0,1 % van het bbp in 2024). Dit is gebaseerd op de veronderstelling dat de energieprijzen niet opnieuw zullen stijgen.
- (23) Verordening (EG) nr. 1466/97 roept op tot een jaarlijkse verbetering van het structurele begrotingssaldo in de richting van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn met 0,5 % van het bbp als benchmark¹³. Rekening houdend met overwegingen inzake budgettaire houdbaarheid zou volgens de Commissie een verbetering van het structurele saldo met ten minste 0,3 % van het bbp voor 2024 passend zijn. Om een dergelijke verbetering te bewerkstelligen, mag de groei van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven¹⁴ in 2024 volgens de methode van de Commissie niet meer dan 4,6 % bedragen, zoals in deze aanbeveling tot uiting komt. Tegelijkertijd moeten de resterende energiesteunmaatregelen (die momenteel door de Commissie worden geraamd op 1,8 % van het bbp in 2023) geleidelijk worden afgeschaft, indien de ontwikkelingen op de energiemarkt dat toelaten en te beginnen bij de minst gerichte maatregelen, en moeten de daarmee samenhangende besparingen worden gebruikt om het overheidstekort terug te dringen. Volgens de ramingen van de Commissie zou dat leiden tot een groei van de netto primaire uitgaven die onder het aanbevolen maximale groeipercentage voor 2024 ligt.
- (24) Bij ongewijzigd beleid wordt in de voorjaarsprognose 2023 van de Commissie uitgegaan van een groei van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven met 4,0 % in 2024, wat lager is dan het aanbevolen groeipercentage. De in de prognose van de Commissie voorspelde aanpassing is minder dan de besparingen die voortvloeien uit de volledige uitfasering van de energiesteunmaatregelen. Dat komt door uitgaven die afhankelijk zijn van de inflatieontwikkeling 2023, bijvoorbeeld pensioenuitgaven, het loon van werknemers en sommige uitkeringen, en door enkele nog niet uitgefaseerde energiemaatregelen.

¹³ Artikel 5 van Verordening (EG) nr. 1466/97 vereist ook een aanpassing van meer dan 0,5 % van het bbp voor lidstaten met een overheidsschuld van meer dan 60 % van het bbp of met meer aantoonbare risico's voor de houdbaarheid van de schuldpositie.

¹⁴ Netto primaire uitgaven worden gedefinieerd als nationaal gefinancierde uitgaven ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde en exclusief rente-uitgaven en conjuncturele werkloosheidsuitgaven.

- (25) Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 zullen de overheidsinvesteringen naar verwachting afnemen van 3,5 % van het bbp in 2023 tot 3,4 % van het bbp in 2024. De lagere investering is het gevolg van de lagere nationaal gefinancierde investeringen.
- (26) Het stabiliteitsprogramma 2023 schetst een begrotingstraject op middellange termijn tot 2026. Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 wordt verwacht dat het overheidstekort geleidelijk zal dalen tot 1,4 % van het bbp in 2025 en tot 1,3 % in 2026. Er wordt dus verwacht dat het overheidstekort binnen de looptijd van het programma onder de 3 % van het bbp zal blijven. Volgens het stabiliteitsprogramma 2023 zal de overheidsschuldquote naar verwachting dalen van 75,1 % van het bbp eind 2024 tot 71,4 % van het bbp eind 2026. Oostenrijk heeft een middelgroot risico op houdbaarheid van de begroting op de lange termijn, dat hoofdzakelijk te maken heeft met begrotingsdruk met betrekking tot de vergrijzing (hierin zitten met name stijgende uitgaven voor langdurige zorg en gezondheidszorg) en een grotere schuld die toe te schrijven is aan maatregelen om de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis en de energiecrisis aan te pakken. De sectoren voor langdurige zorg en gezondheidszorg worden ook geconfronteerd met een tekort aan arbeidskrachten, dat gedeeltelijk te maken heeft met de aantrekkelijkheid om in die sectoren te werken. Een onlangs ingevoerd pakket voor hervorming van de zorg om het tekort aan arbeidskrachten aan te pakken, met hogere lonen en transfers naar verzorgers op de korte termijn, is een goede eerste stap om het beroep aantrekkelijker te maken, maar zal ook de begrotingskosten doen toenemen. In 2021 stelde een taskforce over langdurige zorg maatregelen voor om de geschiktheid van zorg te verbeteren en tegelijk de houdbaarheid van de begroting te behouden. Deze maatregelen omvatten de oprichting van een gecoördineerd controlemechanisme met duidelijke verantwoordelijkheden voor de verschillende bestuursniveaus, wat zou helpen de kwaliteit en vergelijkbaarheid van overheidsuitgaven te vergroten, door de vaststelling van eenvormige beginselen voor tarieven voor langdurige zorg. De lopende onderhandelingen over het federale begrotingskader bieden een mogelijkheid om de uitvoering van een dergelijk mechanisme te ondersteunen.

- (27) Het gezondheidszorgstelsel is tijdens de COVID-19-pandemie veerkrachtig gebleken. Toch zullen de uitgaven voor gezondheidszorg tegen 2070 naar verwachting met 1,2 procentpunten van het bbp toenemen. Bovendien wordt er onvoldoende ingezet op preventiemaatregelen en primaire gezondheidszorg voor ambulante patiënten, terwijl veel gezondheidszorgdiensten nog steeds door ziekenhuizen worden verstrekt, wat een dure en inefficiënte manier is om zorg te verstrekken. Het herstel- en veerkrachtplan zal helpen de primaire gezondheidszorg voor ambulante patiënten te versterken, met name door nieuwe en bestaande centra voor primaire gezondheidszorg in lokale gebieden te ondersteunen. Met het oog op bezorgdheden rond de houdbaarheid van de begroting zal het echter cruciaal zijn erop toe te zien dat patiënten op een consequente manier door het gezondheidsstelsel worden geleid, onder meer door ervoor te zorgen dat de grotere beschikbaarheid van eerstelijnsgezondheidszorgdiensten zich zal vertalen in een lager gebruik van bestaande ziekenhuis- of ambulante gespecialiseerde gezondheidszorgdiensten.
- (28) Het begrotingskader van Oostenrijk berust momenteel op een complex systeem van intergouvernementele transfers tussen federale en regionale autoriteiten, dat weinig stimulansen biedt voor efficiënte overheidsuitgaven. Het gebrek aan belastingautonomie maakt de financiering van uitgaven binnen federale niveaus in hoge mate afhankelijk van dit systeem. In 2022 waren de eigen inkomsten van de federale staten goed voor slechts 7,2 % van alle overheidsinkomsten¹⁵. Tegelijkertijd hangen essentiële diensten zoals gezondheidszorg, kinderopvang en investeringen in openbaar vervoer gedeeltelijk af van uitgaven door de federale staten en gemeenten. Demografische verandering en de groene transitie zorgen ervoor dat de kostendruk op de federale staten en gemeenten verder toeneemt, terwijl de eigen inkomsten geen verband houden met uitgavendynamieken. Het huidige begrotingskader is gevoelig voor inefficiënties en een gebrek aan transparantie, want het verdoezelt het verband tussen belastingdruk en overheidsuitgaven. Een betere afstemming van de eigen inkomsten op de uitgaven van lagere overheden en een versterking van transparantie en coördinatie zijn cruciaal om de algemene kwaliteit van de overheidsuitgaven te verbeteren. Het vergemakkelijken van regionale belastingautonomie door een hervorming van het stelsel van onroerendgoedbelasting zou kunnen worden ingezet om begrotingsfederalisme en het belastingstelsel in zijn geheel te verbeteren. De lopende onderhandelingen, die eind 2022 zijn begonnen, bieden een kans om vooruitgang te boeken.

¹⁵ Dit cijfer verwijst naar subsector 1312 in het Europees systeem van rekeningen 2010 (ESR).

(29) Er blijven nog mogelijkheden om de belastingdruk te verschuiven van arbeid naar meer groeivriendelijke en inclusieve inkomstenbronnen. Het belastingstelsel wordt gekenmerkt door een hoge belastingdruk op arbeid via de loonbelasting en de socialezekerheidsbijdragen, waarbij de socialezekerheidsbijdragen door zowel de werknemers als de werkgevers worden gedragen. Dit belemmert het scheppen van banen en deelname aan de arbeidsmarkt, vooral voor mensen met een laag inkomen en tweede verdiemers. Tegelijkertijd blijven andere inkomstenbronnen die minder schadelijk zijn voor eerlijke en duurzame groei, zoals milieu- of onroerendgoedbelastingen, onderbenut, zelfs als men rekening houdt met recente hervormingen. Subsidies die schadelijk zijn voor het milieu vormen een hindernis voor de groene transitie. De recente ecosociale belastinghervorming betekent een verlichting voor huishoudens en ondernemingen en vormt de basis voor beprijzing van CO₂-emissies buiten het toepassingsgebied van het EU-emissiehandelsstelsel (EU-ETS). Bovendien is de automatische indexering van de personenbelasting met de inflatie een aanzienlijke hervorming die de toenemende druk van de personenbelasting voor belastingbetalers door middel van "schijfkruip" sterk vermindert. Er blijven evenwel structurele uitdagingen bestaan en er is ruimte voor een verdere verlaging van de belastingdruk op arbeid, om het scheppen van banen en het arbeidsaanbod te stimuleren, met name voor mensen met een laag inkomen. Een beter gebruik van groeivriendelijkere belastingen kan ook helpen de nodige begrotingsruimte te creëren en het belastingstelsel rechtvaardiger te maken.

- (30) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Gezien de tijdelijke aard van de faciliteit die tot 2026 loopt, is het van essentieel belang dat er snel wordt begonnen met de uitvoering van het plan. Oostenrijk heeft goede vooruitgang geboekt bij de uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan. Oostenrijk heeft één betalingsaanvraag ingediend, die overeenstemde met 44 mijlpalen en doelstellingen in het plan en die leidde tot een totale uitbetaling van 700 miljoen EUR op 20 april 2023. Na de eerste betalingsaanvraag is de uitvoering van het plan op koers. Van Oostenrijk wordt verwacht dat het een aanvraag indient om een aantal maatregelen te wijzigen door objectieve omstandigheden, zoals prijsstijgingen en tekorten in de toeleveringsketen. Een nieuw REPowerEU-hoofdstuk wordt momenteel voorbereid en de Oostenrijkse overheden werken nauw samen met de diensten van de Commissie om dit binnenkort in te dienen. De snelle opname van het nieuwe REPowerEU-hoofdstuk in het herstel- en veerkrachtplan maakt de financiering mogelijk van aanvullende hervormingen en investeringen ter ondersteuning van de strategische doelstellingen van Oostenrijk op het gebied van energie en de groene transitie. De systematische en doeltreffende betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, alsook ander economisch en werkgelegenheidsbeleid dat verder gaat dan dat plan, om te zorgen voor een breed gedragen verantwoordelijkheid voor de algehele beleidsagenda.
- (31) De Commissie heeft alle programmeringsdocumenten voor het cohesiebeleid van Oostenrijk in 2022 goedgekeurd. Het is van cruciaal belang om de cohesiebeidsprogramma's in aanvulling op en in synergie met het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk, snel uit te voeren om de groene en de digitale transitie te verwezenlijken, de economische en sociale veerkracht te vergroten en een evenwichtige territoriale ontwikkeling in Oostenrijk tot stand te brengen.

- (32) Naast de economische en sociale uitdagingen die in het herstel- en veerkrachtplan en in de programma's van het cohesiebeleid aan bod komen, wordt Oostenrijk geconfronteerd met een aantal extra uitdagingen in verband met de arbeidsmarkt. Het sterke Oostenrijkse socialebeschermingsstelsel en de uitgebreide beleidsmaatregelen hebben de sociale gevolgen van de COVID-19-pandemie beperkt. Oostenrijk presteert goed op de meeste aspecten van de Europese pijler van sociale rechten, maar er zijn nog enkele uitdagingen. Het gaat met name onder meer om het onderbenutte arbeidsmarktpotentieel van vrouwen, laaggeschoolde werknemers, oudere werknemers en mensen met een migratieachtergrond. Dit is bijzonder problematisch gezien het tekort aan geschoolde arbeidskrachten. Het aanboren van het onbenutte potentieel van deze groepen zou de druk op de Oostenrijkse arbeidsmarkt kunnen verlichten.
- (33) Hoewel de arbeidsparticipatie van vrouwen in Oostenrijk hoger is dan het Uniegemiddelde, kent het land het op een na hoogste percentage vrouwen die deeltijds werken. Meer dan de helft van de Oostenrijkse vrouwen werkte in 2022 deeltijds en vrouwen zijn oververtegenwoordigd in sectoren met lage lonen. Dit wijst op een aanzienlijke kans om de voltijdse arbeidsparticipatie van vrouwen te vergroten. Het ontoereikende aanbod van betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang, met name in plattelandsgebieden, maakt het voor moeders evenwel uitdagend om actiever deel te nemen aan de arbeidsmarkt. In Oostenrijk gaat amper 28 % van de kinderen jonger dan drie jaar naar een formele kinderopvang; dat is een van de laagste percentages in de Unie. Om die problemen aan te pakken, is het van cruciaal belang dat het aanbod van kwaliteitsvolle kinderopvang wordt vergroot door de kwaliteitsnormen te verbeteren en de beschikbaarheid te vergroten, en dat voltijds werken wordt aangemoedigd, bijvoorbeeld via belastingstimulansen. Wanneer meer vrouwen voltijds werken, zou dit ervoor kunnen zorgen dat de aanhoudend brede loonkloof en ook de pensioenkloof tussen vrouwen en mannen worden gedicht, terwijl de tekorten op de arbeidsmarkt worden aangepakt.

- (34) Er is nog potentieel om de integratie van verschillende kansarme groepen op de arbeidsmarkt te verbeteren, in het bijzonder laaggeschoolde werknemers en mensen met een migratieachtergrond. Ongeveer 45 % van de langdurig werklozen in Oostenrijk heeft ten hoogste de onderbouw van de middelbare school voltooid. De arbeidsmarktparticipatie van mensen met een migratieachtergrond is over het algemeen lager dan die van autochtone inwoners, en de toekomstige inkomensniveaus voor kinderen in Oostenrijk worden vaak bepaald door die van hun ouders. Hoewel het Oostenrijkse herstel- en veerkrachtplan maatregelen bevat om omscholing en bijscholing voor laaggeschoolden en langdurig werklozen te bevorderen, zijn deze maatregelen onvoldoende om het onderliggende participatieprobleem voor mensen met een migratieachtergrond en laaggeschoolde werknemers aan te pakken. Om de hardnekkige intergenerationele link tussen onderwijsresultaten van ouders en hun kinderen te doorbreken¹⁶, is het uiterst belangrijk om kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse activiteiten, voltijdse opleiding en verbeterde digitale infrastructuur meer beschikbaar te maken. Om recente migranten en andere kansarme groepen te integreren, zouden scholen betere individuele mentoring kunnen geven, zouden taalcursussen toegankelijker kunnen worden gemaakt en zou het Oostenrijkse stelsel van leer-werktrajecten doeltreffender kunnen worden gebruikt. Tegelijkertijd moeten er voldoende kansen voor een leven lang leren worden geboden voor kansarme groepen van alle leeftijden.
- (35) Er is ruimte om de arbeidsmarktparticipatie van oudere werknemers, tussen 55 en 64 jaar, te vergroten. De langetermijntendens van toenemende arbeidsmarktparticipatie van oudere werknemers is recent aanzienlijk vertraagd, terwijl de totale activiteitsgraad van oudere werknemers lager is dan het Uniegemiddelde. Het aanpassen van de taken van werknemers aan hun werk- en levenscyclus en tegemoetkomen aan de behoeften van ouderen zal steeds belangrijker worden om de ouder wordende bevolking langer aan het werk te houden. Betere stimulansen om de effectieve pensioenleeftijd op te trekken, zoals lagere belastingen op arbeid of indirecte loonkosten voor wie langer blijft werken, zouden helpen om tekorten op de Oostenrijkse arbeidsmarkt weg te werken.

¹⁶ Onderwijs- en opleidingsmonitor 2022 van de Europese Commissie – landverslag over Oostenrijk.

- (36) De Russische invasie in Oekraïne heeft de kwetsbaarheid van de Oostenrijkse energievoorzieningszekerheid aan het licht gebracht. Hoewel Oostenrijk erin geslaagd is zijn afhankelijkheid van uit Rusland ingevoerd gas af te bouwen tot 57 % van de totale gasinvoer in 2022 ten opzichte van 80 % in 2021, ligt dit percentage aanzienlijk boven het Uniegemiddelde. Om haar energiebronnen te diversifiëren, heeft de regering financiële stimulansen voor ondernemingen ingevoerd om gas van niet-Russische bronnen in te voeren en heeft zij in 2022 een strategische gasreserve aangelegd. Toch heeft Oostenrijk nog steeds te kampen met aanzienlijke uitdagingen met betrekking tot energiezekerheid. Het land heeft nog steeds geen duidelijk omschreven traject op de korte termijn om zich volledig los te maken van de invoer van Russisch gas. Bovendien blijft er een onderbenut potentieel in de productie en transmissie van hernieuwbare gassen, zoals waterstof, voornamelijk voor sectoren en regio's die kwetsbaar zijn voor onderbrekingen van de toevoer.
- (37) In 2021 bedroeg het aandeel hernieuwbare energie in Oostenrijk 36 %, van het eindenergieverbruik, wat aanzienlijk hoger is dan het Uniegemiddelde. Om zijn klimaatdoelstellingen te halen, waaronder klimaatneutraliteit tegen 2040, moet Oostenrijk dit aandeel verder vergroten. De wet uitbreiding hernieuwbare energie uit 2021, een hervorming die in het herstel- en veerkrachtplan was opgenomen, heeft een kader gecreëerd dat zal bijdragen tot de vergroting van het aandeel hernieuwbare energie in het elektriciteitsverbruik. Met de hervorming wordt beoogd om tegen 2030 jaarlijks een elektriciteitscapaciteit van 27 TWh uit hernieuwbare energiebronnen op te wekken, wat zal bijdragen tot de doelstelling van het land om tegen dat jaar 100 % verbruik uit hernieuwbare energiebronnen te halen, tegenover de huidige 81 % in 2020. Een verdere uitbreiding van hernieuwbare energiebronnen gaat evenwel nog gepaard met een aantal uitdagingen, zoals lange procedures voor ruimtelijke ordening en vergunningen, een complexe verdeling van bevoegdheden tussen de federale en de regionale regeringen, en personeelsproblemen bij de administratie. Oostenrijk heeft een eerste stap gezet voor de invoering van een meer gestroomlijnde milieueffectbeoordeling voor hernieuwbare-energieprojecten. Bovendien zou Oostenrijk de ruimtelijke indeling beter kunnen afstemmen op zijn doelstellingen voor de groene transitie, personeelsproblemen kunnen oplossen en meer kunnen investeren in netwerkinfrastructuur zoals voor opslag, distributie en transmissie. De uitbreiding van hernieuwbare energie zou ook gebaat zijn bij de invoering van specifieke versnellingsgebieden voor hernieuwbare energiebronnen (met name voor wind) met korte en eenvoudige vergunningsprocedures, en bij de erkenning van hernieuwbare energie als van hoger openbaar belang, aansluitend bij de meer ambitieuze doelstellingen voor hernieuwbare energie in het Fit for 55-pakket en het REPowerEU-plan. Daarnaast zouden bijkomende bronnen van hernieuwbare energie, zoals geothermische energie, verder kunnen worden ontwikkeld.

(38) Het aardgasverbruik van Oostenrijk is in de periode tussen augustus 2022 en maart 2023 met 19 % gedaald ten opzichte van het gemiddelde gasverbruik in dezelfde periode in de voorgaande vijf jaar, waarmee het streefdoel van 15 % is overtroffen. Oostenrijk zou krachtens Verordening (EU) 2022/1369 van de Raad¹⁷ tot 31 maart 2024 zijn inspanningen kunnen voortzetten om de vraag naar gas tijdelijk te verminderen. Bovendien zou het verhogen van de ambities op het gebied van energie-efficiëntie in de bouwsector en de productiesector de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen. In de Oostenrijkse langetermijnstrategie voor renovatie zijn duidelijke mijlpalen voor 2050 vastgesteld en wordt ernaar gestreefd het gebouwenbestand voor 80 % koolstofvrij te maken. In het herstel- en veerkrachtplan wordt er ook naar gestreefd verwarmingsketels op fossiele brandstoffen in de bouwsector uit te faseren en deze te vervangen door stadsverwarming of verwarmingssystemen op basis van hernieuwbare energie. De Oostenrijkse energie-efficiëntiedoelstellingen voor 2030 zijn evenwel niet ambitieus genoeg om de doelstellingen van het Fit for 55-pakket en het REPowerEU-plan te halen. Een nieuwe wet op energie-efficiëntie, die in 2023 wordt verwacht en tot doel heeft het eindenergieverbruik tegen 2030 met 18 % te verminderen, zou dit probleem moeten aanpakken. Algemeen zal het voor Oostenrijk essentieel zijn om investeringen in de grondige renovatie van gebouwen te versnellen, fossiele brandstoffen te vervangen door hernieuwbare energiebronnen voor verwarming en het energieverbruik beter te beheren door digitalisering van nutsvoorzieningen (zoals slimme meters en thermostaten). Bovendien is het van cruciaal belang dat het huidige trage ritme waarmee gebouwen worden geïsoleerd, wordt versneld. De tijdige uitvoering van de wet hernieuwbare verwarming, een vlaggenschipvorming in het Oostenrijkse herstel- en veerkrachtplan, is cruciaal om het probleem aan te pakken.

¹⁷ Verordening (EU) 2022/1369 van de Raad van 5 augustus 2022 inzake gecoördineerde maatregelen ter reductie van de gasvraag (PB L 206 van 8.8.2022, blz. 1).

- (39) De groene transitie in gang zetten betekent ook dat de emissies in verscheidene sectoren moeten worden verminderd, vooral in vervoer, aangezien in die sectoren nog aanzienlijke emissiereducties mogelijk zijn. Oostenrijk heeft veel transitgoederenvervoer via de weg door de Alpen. Ondanks een aantal investeringen in duurzaam vervoer in het kader van het Oostenrijkse herstel- en veerkrachtplan, is het cruciaal dat de emissies in de vervoerssector verder worden verminderd en dat tegelijkertijd de vervoersarmoede wordt aangepakt om te komen tot klimaatneutraliteit. Ook de ontwikkeling van aanvullende vervoersoplossingen, zoals het verbinden van de "laatste kilometer" en alternatieven voor autogebruik, is belangrijk, vooral in plattelandsgebieden.
- (40) Het tekort aan arbeidskrachten en vaardigheden in sectoren en beroepen die van essentieel belang zijn voor de groene transitie, met inbegrip van productie, uitrol en onderhoud van nettonultechnologieën, leidt tot knelpunten in de transitie naar een nettonuleconomie. Hoogwaardige onderwijs- en opleidingsstelsels die inspelen op veranderende behoeften op de arbeidsmarkt en gerichte bij- en omscholingsmaatregelen zijn van cruciaal belang om tekorten aan vaardigheden aan te pakken en arbeidsintegratie en -verschuivingen te bevorderen. Om het onbenutte arbeidsaanbod te ontsluiten, moeten die maatregelen toegankelijk zijn, met name voor de personen voor wie en in de sectoren en regio's waarvoor de gevolgen van de groene transitie het grootst zijn. In 2022 werden in Oostenrijk tekorten vastgesteld voor 17 beroepen die specifieke vaardigheden of kennis voor de groene transitie vereisen, waaronder technici in civiele bouwkunde, dakwerkers en werktuigkundig ingenieurs. In het kader van zijn masterplan groene banen heeft Oostenrijk een groen jobplatform opgericht om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. De uitvoering van het plan is cruciaal om een tijdige transitie naar de groene economie tot stand te brengen. In zijn actieplan voor een rechtvaardige transitie inzake opleiding en omscholing heeft Oostenrijk maatregelen vastgesteld om het aanbod aan geschoolde werknemers in de sector hernieuwbare energie te vergroten, bijscholing van de beroepsbevolking te stimuleren en de onderwijsnormen te verbeteren.

- (41) In het licht van de beoordeling door de Commissie heeft de Raad het stabiliteitsprogramma 2023 onderzocht, en zijn advies¹⁸ daarover is in aanbeveling 1 weergegeven.
- (42) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen aan de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer via hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde i) de houdbaarheid van de schuld in stand te houden en af te zien van generieke steun voor de geaggregeerde vraag in 2023, de genomen begrotingsmaatregelen om de impact van de hoge energieprijzen te verlichten doelgerichter te maken en na te denken over passende manieren om de steun af te bouwen naarmate de druk van de energieprijzen afneemt; ii) een hoog niveau van overheidsinvesteringen te handhaven en particuliere investeringen te bevorderen om de groene en de digitale transitie te ondersteunen; iii) loonontwikkelingen te ondersteunen die het verlies aan koopkracht verzachten en tegelijkertijd tweederonde-effecten op de inflatie te beperken, actief arbeidsmarktbeleid verder te verbeteren en tekorten aan vaardigheden tegen te gaan; iv) het ondernemingsklimaat te verbeteren en ervoor te zorgen dat energiesteun aan bedrijven kosteneffectief en tijdelijk is, en gericht is op levensvatbare ondernemingen en stimulansen voor de groene transitie handhaaft; en v) de macrofinanciële stabiliteit in stand te houden en risico's te monitoren en tegelijkertijd te blijven werken aan de voltooiing van de bankenunie. Voor Oostenrijk dragen de aanbevelingen 1, 2, 3 en 4 bij tot de uitvoering van de eerste, de tweede en de derde aanbeveling in de Aanbeveling van 2023 over de eurozone,

¹⁸ Op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad.

BEVEELT AAN dat Oostenrijk in 2023 en 2024 de volgende acties onderneemt:

1. Zo spoedig mogelijk in 2023 en 2024 de geldende noodsteunmaatregelen voor energie afbouwen, met gebruikmaking van de daarmee samenhangende besparingen om het overheidstekort terug te dringen. Indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, ervoor zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op de bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden.

Zorgen voor een prudent begrotingsbeleid, met name door de nominale stijging van de nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven in 2024 te beperken tot maximaal 4,6 %¹⁹.

Nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand houden en zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit de faciliteit en andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen.

Voor de periode na 2024 blijven streven naar een begrotingsstrategie op middellange termijn van geleidelijke en duurzame consolidatie, in combinatie met investeringen en hervormingen die bevorderlijk zijn voor een hogere duurzame groei, teneinde een prudente begrotingssituatie op middellange termijn tot stand te brengen.

De toereikendheid en houdbaarheid van de begroting van het stelsel voor langdurige zorg en de houdbaarheid van de begroting van het gezondheidszorgstelsel verzekeren. De budgettaire relaties tussen en verantwoordelijkheden van de verschillende bestuursniveaus vereenvoudigen en rationaliseren en de financierings- en bestedingsbevoegdheden op elkaar afstemmen. De belastingmix verbeteren om inclusieve en duurzame groei te ondersteunen.

2. De uitvoering van zijn herstel- en veerkrachtplan blijven voortzetten en het REPowerEU-hoofdstuk snel afronden om met de uitvoering ervan van start te kunnen gaan. Voortgaan met de snelle uitvoering van de programma's van het cohesiebeleid, in nauwe complementariteit en synergie met het herstel- en veerkrachtplan.

¹⁹ Dit komt naar schatting overeen met een jaarlijkse verbetering van het structurele begrotingssaldo met ten minste 0,3 % van het bbp voor 2024, zoals beschreven in overweging 23.

3. De arbeidsmarktparticipatie van vrouwen stimuleren, onder meer door kwaliteitsvolle kinderopvang uit te breiden, alsook die van oudere werknemers. De arbeidsmarktresultaten verbeteren voor kansarme groepen, zoals laaggeschoolden en mensen met een migratieachtergrond, onder meer door hun niveau van basisvaardigheden op te krikken.
4. De totale afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen en de bronnen van gasvoorziening diversifiëren om de afhankelijkheid van Rusland aanzienlijk te verminderen. De ontwikkeling van hernieuwbare energie en de nodige infrastructuur hiervoor versnellen, met name door vergunningsprocedures te vereenvoudigen en te voorzien in specifieke versnellingsgebieden. De energie-efficiëntie verbeteren. De emissies verminderen, met name in de vervoerssector. De beleidsinspanningen opvoeren die gericht zijn op het voorzien in en verwerven van vaardigheden en competenties die nodig zijn voor de groene transitie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter
